

السبت - ٣٠ ذو القعدة - ١٤٢١ هـ
الموافق ٢٠٠١/٣/٢٤

③ آراء و دگریت
و صور: للشاعر
المناضل
الكبير مظفر

٤) ابوتمام
***
عبدالمعطي
حجازي

③ مقہی
آخر

② ایران
خلال
اسبوع

نوقشت في اللجنة الاجتماعية مجلس الشورى الاسلامى

خطة ازدياد يوم على عطلة عيد الفطر

هذه الحظة للجمهورية الإسلامية فى العالم الإسلامى و بين الفرق الإسلامية الأخرى .

هذا و يذكر أن الحظة بعد مناقشتها و دراستها الموافقين و المخالفين لها لم تقبل فى اللجنة الإجتماعية و يتم رفضها إلا أن شديد زاده صرح لمراسلنا متفائلا بقوله : « سيتم المصادقة إن شاء الله على هذه الحظة عند مرحلة طرحها فى قاعة المجلس و ذلك بالسعى و المتعابة و المفاوضة مع سائير المندوبين و المسؤولين المحترمين . »

يجدر بالذكر : أن مقارنة العطلة فى عيديد الفطر و « نوروز » و بالذات لدى العرب - لها دلالاتها و كذلك نتائجها لسلبيه . هذا فيما إذا لوحظت المبادئ الإسلامية و خصوصا وضوح الآية لكريمة ذلك من عظيم شعار الله و ذلك . . . تزد ضرورة الاهتمام و العناية أكثر حساسية .

نوقشت خطة ازدياد يوم على عطلة عيد الفطر وفق برمجة المكتب الرئاسى للبرلمان و تخطيطه لطرحة فى قاعة المجالس بسورة علنية يوم الثلاثاء ١٢٣ ٧٩١ الموافق ٢٧ ذوالقعدة ١٤٢١ ق ، نوقشت فى اللجنة الاجتماعية للبرلمان .

أكد عدد من أصحاب المقترح خلال حضورهم و مشاركتهم على مصادقة هذه الخطة ، و دافعوا عنها .

قال الحاج جاسم شديدزاده مندوب مدينة الأهوار فى قسم من تصريحاته فى للجنة : «فقط لإختلاف أحوتنا أهل السنة و الجماعة و الشيعة بالنسبة لإعلان يوم عيد لفطر السعيد و هو بالمناسبة إختلاف فقهى باعتبار أن الجمهورية الاسلامية هى من دعاة التقريب بين المذاهب سيكون ازدياد يوم على عطلة العيد خطوة ايجابية و مؤثرة فى هذا المجال .

و سترسم صورة صادقة عند مصادقة

عذراً يا «كارون» فليس في اليد حيلة

يقال أن الأنهار التي تمرّ عبر المدن تزيد من جمالها وتساعد في تنقية الجو وتجعل من الشواطئ المطلة على النهر مشاهد خلّابة وجميلة ولكن هذه القاعدة يستثنى منها كاروننا الجميل، فإنه اليوم في حالة يرثى عليها صار نهر «كارون» محطة للنفايات والأوساخ والمياه الجوفية التي تصبّ فيه وغاب عنه جمال الماضي واطلّته الجميلة في أيام زمان التي أصبحت حكاية يحكيها آباؤنا في أوقات يشتاقوا إلى ماضيهم الجميل والبسيط ويتحدّثون عن شمس «كارون» التي كانت تلقى عليهم تحية الصباح في كل يوم.

على أية حال، ياترى من المذنب في مأساة كارون ومن يتحمل هذه الحالة لنهرنا الجميل وياترى كيف سينتهى المطاف بهذا النهر وهل من أحد يسمع صوته المبحوح وهل يرجع كارون لأيامه المزدهرة وهل تصبح شواطئه الجميلة ملهمة مثلما كانت للعشاق وأصحاب القلم. نأمل هذا بفارغ الصبر، وأما نحن نقول ومن خلال «الشورى» عذراً يا كارون فليس باليد حيلة.

محافظ خوزستان:

يجب البحث والتقصى عن أسباب فشل كرة القدم في «خوزستان»

أضاف عبدالحسين مقتدائي و الذي كان يتحدث بعد ظهر يوم السبت في اجتماع محافظة «خوزستان» للرياضة ، لهذا على دائرة «التربية البدنية» العامة لمحافظة خوزستان ، أن توظف نفقات محابدين لدراسة الأمر و متابعتها .

اهواز- وكالة انباء الجمهورية الإسلامية:
قال محافظ خوزستان يجب البحث حول
علل و أسباب فشل فرق محافظة «خوزستان»
لكرة القدم فى بطولة أندية ايران- كأس
الأحرار .

تفقد وزير الداخلية عدة مشاريع في مدن «آبادان» و«خرمشهر»

«خرمشهر» و قد حضر أثناء زيارة الوزير و تفقده للمشاريع الإعمارية لهذه المنطقة في «خوزستان» حضر مندوبو مدينتي «آبادان» و «خرمشهر» في مجلس الشورى الاسلامى و مجلس البلدية و عدد من المسؤولين التنفيذيين للمنطقة.

آبادان، وكالة ارنا-تفقد حجة الاسلام
«السيد عبد الواحد موسى لارى»، وزير
الخارجية مواصلا لزيارته الى مدن «آبادان» و
«خرمشهر» يوم الإثنين من المنطقة الاقتصادية
الخاصة لمحافظة «خوزستان» الواقعة فى

الامسية السابعة للنقد الشعري

وعراقيل لا تحصى
وكان هذا السبب
الرئيسي وراء
انقطاعها لفترة.

والنقد العلمى
والادبى بعيداً عن
المجالات لمكانة
الشعر الشعبى وان
ليس من الصحيح
انتعاش الشعر
الشعبى على حساب
الشعر الفصيح ، ثم
تطرق الى الشعر الحر
وقال : ان شعر
التفعيلة هو بالواقع
شعر مترجم من
الادب الغربى وظهر
هذا النوع من الشعر
فى عصر انحطاط

اقيمت الامسية
 السابعة للنقد
 الشعري حضرها
 السيد محمد شعاع
 فاخر وعدد من
 الشعراء والادباء
 وطلاب الجامعة
 وذلك فى قاعة كلية
 علم النفس فى
 جامعة تشمران شرح
 السيد محمد شعاع
 فاخر خلال كلمة
 القاها فى هذه
 الامسية التى سادها
 جو من المودة والمرح

تأسيس مؤسسة للثقافة و
الفنون في حي علوى

تم تأسيس مؤسسة الاحرار للثقافة والفنون فى حى علوى بمدينة الاهواز وقد شرح السيد حبيب فريسات مدير هذه المؤسسة فى تصريح لاسبوعية الشورى اهدافها وقال : ان الغاية من تأسيس هذه المؤسسة هى اشاعة الثقافة والفنون

اسبوعية «الشورى»

اجتماعية، ثقافية، سياسية

المدير المسئول: حميد رضا صالحى

تحت اشراف هيئت التحرير

العنوان : طهران - شارع «بلوار

الشقة الارباعية

تلفکس : ۶۴۲۵۴۴۸-۲۱

هذا وقد رحبت بعض الاوساط اليمينية المخالفة لتيار الاصلاحى بترشيح فلاحيان .

فمن هنا تعذركم «الشورى» بالعناية الخاصة بمساهماتكم وترحب بكم وتقيم تقدير مواصلتكم المسؤولية معنا وما عليها الا ان تبذل كل ما تملك من طاقات - رغم تواضعها - ان ترسم ملامح صادقة وصريحة لواقع مجتمعنا المعاش ومن ثم الحقيقة التى علينا كلنا السعى والمثابرة من اجل الوصول اليها . ونؤكد باننا نبذل بالغ جهدنا لتبلغ الصحيفة كذلك الى مناطق التفهم لكل الفيات والتيارات والاتجاهات الفكرية وذلك لا يكون الا بتحمل اراء الغير وحتى المخالفة لارائنا ونذكر مقولة فوليتير الشهيرة : « لا يعجبني رايبك البتة ، لكنى مستعد لدفع حياتى ثمناً كى تقول » مؤمنين بها وبما تحمل من مفهوم فنرحب بكم وبارايكم ومساهماتكم فى كل حين وكل مقام .

آراء و ذكريات و صور

للشاعر المناضل الكبير مظفر

اجرى الحوار: يوسف عزيزى بنى طرف

القسم الاخير

العراق والعتبات المقدسة . فهو لا شك ارث
ارستقراطى ايضا لكن رغم هذه الارستقراطية
فالعائلة تمتلك غنى سياسى وفهم سياسى وهى
تعيش فى منطقة شعبية هى منطقة الكرخ .
* هناك سؤال شخصى اخر ابو عادل . لماذا
لم تتزوج؟

دام بى نفس هذا العشق موجوداً وكل الناس الذين
التقى بهم يغدقوا بى بالمحبة اقول : كل الذى قدمته
لا يزال قليلا جدا ازاء الحب الذى اراه فى كل مكان
وفى كل البلدان العربية التى زرتها والانظمة العربية
امرها معروف لكن الان الصورة بدأت تتغير قدرا
ما ، لاننا دخلنا عصر الانترنت والمعلومات والخبر
صار ينتقل بسرعة وهناك حركة ونهوض .

* كم دولة عربية مسموح لك الدخول اليها؟
والله لا ادري فلا اذهب لا غلبها ، لكننى
اذهب الى سورية وليبيا ولبنان وطبعاً امر بمطارات
الدول العربية الاخرى لكن ليس باسمى الحقيقى .

* يعنى لو فهموا بوجودك لاعتقلوك؟
يبدو ان الامر اصبح صعبا بسبب حب الناس
ولاننى صرت رقما صعبا وليس سهلا .

شكراً ابو عادل

والفوضى بل العمق والفهم وفهم مسار الحياة
بشكل دقيق وعدم اذاء الانسان و يجب عدم
اذاءه . يعنى كانت عصور طويلة يؤذى الانسان
فيها و الحقيقة ان كل الشرايع السماوية هى دعوة
لعدم اذاء الانسان ولتحقيق العدالة .

* هناك سؤال نوعا ما شخصى : هل لا يزال
تؤمن بالماركسة والشيوعية؟
الماركسية فكرة وفيها جوانب اقتصادية وجوانب
انسانية وجوانب فنية وجوانب سياسية مثل اى فكرة
اخرى كالفكر الاسلامى مثلاً فيه جوانب عديدة
جانب فلسفى وجانب اقتصادى وجانب اقتصادى
وجانب فنى و . . الخ .

* الريل و حمد اصبح نشيد الشعب العراقى
ماذا تقول لنا عن هذا التأثير العميق لمظفر الثواب
على جماهيره و شعبه فى العراق؟

انا لم اكن اتقصد هذا حتى اكون واضحا انا
كانسان عندى شعورى تجاه الحياة وتربيت فى بيت
وعائلة لها ارث سياسى وقد نفوهم البريطانيين
وهم قد هربوا من الاضطهاد العباسى سابقا حيث
حكموا المناطق الشمالية فى الهند مثل كشمير -
ثم قاوموا البريطانيين فنفوهم وخيروهم فاختاروا

* قصايدك مفعمة بالرموز الدينية ولا سيما
الرموز الشيعية هل ينشا ذلك من تربيتك فى عائلة
دينية شيعية؟
فيها رموز دينية شيعية وليست كلها . طبعاً
تربيتى تلعب دور فى هذا المجال . الحركة الشيعية
هى حركة معارضة سياسية ضد الدولة الاموية
والعباسية . فمن هذه الرموز مثلاً الامام على الذى
يتسم بمواقف تفيد حتى العالم المتطور . كما وقوف
الحسين وحيدا فى كربلاء هو الهمنى كثيرا وهى
صورة حقيقة للشموخ . او جيفارا ووقوفه وحيدا
ايضا ومقاومته فى امريكا اللاتينية ومحاولته للثورة
العالمية .

فانا عندى ملاحظة ان هذه الرموز تراها انت
ثورية لما يصل موايدوها الى الحكم تصبح اداة
والخطاب يصبح خطابا سلطويا يروج له ليل نهار
فى الاعلام الحكومى . فهذا يحدث نوعا من
التفرز بين المتلقين الذين يقصفون يومياً بهذا
الخطاب . لا شك ان هناك ناس لا يزالون ثوريين
وهناك ناس - مثل ما نقول - حاصروا المفاهيم
الثورية واستغلوها لكن انا طبعاً مع الناس الذين
يظلون ثوريين الثورة ليست بمعنى الغوغائية

اشارة:

مقهى آخر

محمود شقير

السمر : لابد إنه يقع الآن فى السجن ، يطمئِن
الابن الى هذه التفسير لحظة ، ثم ينقصه من أساسه
بضربة واحدة حينما يقول : ربما تعرض لحادثة قتل
من أحد المجرمين الذين ازداد عددهم فى الآونة
الأخيرة ، أو ربما غادر البلاد اعدم احتماله وطأة
العيش فيها ، فيهب الأب رأسه مستعبدا كل ذلك .
تبقى زوجة الابن صامته فلا تتدخل فى لعبة
التوقعات ، لكنها تشعر مثل الآخرين بالفراغ الذى
تركه غيابها عن المقهى . تطرح الطفة اسئلة كثيرة دون
أن تظهر بأجوبة مقنعة ، فيعترها نعاس مفاجى ،
ثم تذهب بصحبة أمها لتنام .

ذات صباح ، كان الأب يجلس متبرما فى
الزباين ، فجأة رآه مقبلاً نحو المقهى كالمعتاد ،
فأبدى سرورة لمرآه ، و قد فعل الابن والزوجة او
الطفلة الشئ نفسه ، ثم جاءته الزوجة بفنجان
القهوة فى الحال . وتجراً الأب هذه المرة على توجيه
السؤال إليه عن أسباب هذا الغياب . كان الجواب
واضحاً بسيطاً ، فشمه مقهى آخر يذهب إليه بين
الحين والآخر ، مما يتسبب فى هذا الغياب .
لم يعد ثمة غموض فى الموقف كله غير أن
صورة الرجل لم تعد ترسم فى أذهان أفراد
الأسرة ، إلا وهى مرتبطة بمقهى آخر لا يعرفون
عنه شيئاً ، لكنه حاضر على نحو لا يصدق ، التى
جانب مقهاهم هذا بالذات .

المنصرمة ، لكنهم مضوا جميعاً دون ان يتركوا أثراً
وراءهم . كان الأب يقول ذاك ، ثم يعضى الى
خدمة زباين المقهى ، كما لو أن العالم يسير على
وتيرة واحدة لا يتعدها إلى سواها .

كان الابن وزوجته الشابة حائرين فى أمره ،
خصوصاً بعد أن تكاثرت فى المدينة ، الظواهر التى
تدعو إلى الشك . كان الابن حذراً بطبيعته ، و
بالذات تجاه الأشخاص الذين لا يعرفهم ، أما
الزوجة فقد استبد بها الفضول ، بدت رغبة فى
معرفة المزيد عن هذا الرجل . كانت تتحين الفرص
لذلك ، ولكن عبثاً ، والأسباب عديدة لا مجال
للخوض فيها الآن . الوحيدة التى كانت قادرة على
الوصول الى الرجل بكل سلاسة وانسياب ، هى
الطفلة ، تقترب منه مثل قطة أليفة ، يسمح على
رأسها بحنان ، ثم ينصرف عنها الى شأنه دون كلمة
واحدة ، حينما تطرح عليه سؤالاً بريئاً ، لم يكن
يسمعها فى غمرة انهماكه ، فتبعد عنه بعد حين .

لكن انقطاعه المفاجى عن المقهى أثار كثيراً من
التوقعات المزوجة بالقلق ، واكتشف الجميع ،
بعد فوات الأوان أن المقهى من دونه يعانى من
نقصان . يؤكد الأب لأفراد الأسرة فى ليالى

يدخل المقهى متأبطاً أوراقه وصحفه ، ثم
ينهمك فى القراءة وهو يحتسى بين الحين والآخر
رشقة من فنجان قهوته ، فلا يرفع رأسه إلا بعد أن
يأتى على الصحف جميعها . يطلب فنجاناً آخر
من القهوة ، يشربه على مهل كعادته ، وهو يتأمل
حركة الناس فى السوق الذى يمتدها بطاً من أمام
المقهى ، يتمتم لنفسه بضع كلمات لا يسمعهها
أحد ، ولا ينتبه إلى أفراد الأسرة الذين يعملون
جميعاً فى المقهى ، يراقبون حركاته وسكناته دون
علم منه ، ويدافع الفضول البرئ دون سواه .

كان يأتى إلى المقهى كل يوم تقريباً ، يحتسى
عشرة فناجين من القهوة ، دون أن يكلم أحداً ، من
رواد المقهى ، أو يلتفت إلى أحد ، وكان يوزع وقته
على القراءة ، ثم على تأمل السوق ، وفيما تبقى
من وقت ينهمك فى كتابة أسطر عديدة ، يدونها
بسرعة على أوراق يحملها معه دون انقطاع .

كف الأب عن الإهتمام به ، بعد أن أخبر افراد
الأسرة بأنه رأى حالات كثيرة مشابهة ، واختزل
الأمر كله بالقول إنه واحد من الكتبة (يعنى
الكتاب) الذين ظهروا على فترات غير منتظمة فى
هذا المقهى أو ذاك ، خلال الخمسين سنة

قصته

من قضاء الفكرة والالهام إلى قضاء النص
والحوار تسبح القصة بسرعة لتعطى نتيجة نهائية و
حتمية عند واقع صغير جدا تحكمه روابط فعالة
ينسجها خيال القاص وفكره .

القصة القصيرة عمل فردى ، اشخاصه فى
النص اقل من القليلة ذو سرعة وحركة متواترة
تجعل القارى يتنبأ بوقوع مفاجية مافى أى لحظة .
غير أن تبدل الزمن وتنوع الفنون سمح للقصة
القصيرة بالخروج عن مضمارها الأساسى الذى
وجدت عليه .

و مع ما مرّ على الشعب العربى من عصور
غفلة فقدوا فيها روحهم الخلاقة وضاعت فيها
مكانتهم الابداعية ، انتهوا . . فوجدوا انفسهم
بعيدون عن الحضارة الحديثة فإستهوتهم فنون هذه
الحضارة وجلبت نفوسهم على تقبل فنونها الغير
المعروفة .

فأشعلوا السراج ومشوا تارة يبطن حذر وتارة
بسرعة متهوره محاولين اللحاق برواد هذه
الحضارة ، ومن روح التحدى والتفرد ذى الانانية
الايجابية التى تتمتع بها الشخصية العربية نشأت
نهضة القرن العشرين تحمل لواء الابداع العربى فى
فنون ما عرضها التراث القديم فكانت القصة
القصيرة ثمرة لذيذة لجهد كبير . لاسيما انها بدأت
تتلور فى إطار عربى لتأخذ أطراً جديدة تناسب
و طموحات الشعب العربى ملتزمة قضاياه
المصرية و رسالته الخالده فكان منه هولاء الأدباء
الأساتذة حسن حميد و جمال جنييد و احمد
سرساوى و محمود شقير و ستناول فى هذا العدد
واحدا ممن حملوا لواء هذا الفن الناعم وهو
الاديب الكاتب محمود شقير فى قصته القصيرة
«مقهى آخر» مستوحية من ظلمات سجن الكلمة
شكلاً لفتح الحرية . . . حرية الإنسان . . .

بشار النعيمى

من الأدب الحديث

احمد عبد المعطي حجازي

ولد في قرية صغيرة في مصر السفلى عام ١٩٣٥ وتابع دراسته في القاهرة.

اعرب في قصائده عن شعور الضياع والغربة الذي يخالجه القرويين البسطاء والفقراء في مدينة كبيرة، تهرهم قسراً الى الكفاح من اجل العيش. من مؤلفاته: «مدينة بلا قلب» و«لم يبق الا الاعتراف»

الى اللقاء

يا اصدقاء!

لشد ما اخشى نهاية الطريق

وشد ما اخشى تحية السماء

«الى اللقاء»!!

اليمة «الى اللقاء» و«اصبحوا بخيرا»

وكل الفاظ الوداع مرة

والموت مر

وكل شيء يسرق الانسان من انسان!

يا اصدقاء!

يا ايها الاخياء تحت حايط اصم

يا جذوة في الليل لم تنم

لشد ما اخشى نهاية الطريق

اود ألا ينتهي،

ولا يضيق

الليل في المدينة الكبيرة

عيد قصير

النور والانغام والشباب

والسرعة الحمقاء والشراب

عيد قصير

شيئا فشيئا يسكت النغم

ويهدأ الرقص وتعب القدم

وتلتوى امامنا مفارق ثلاثة،

تمتد في بطن الظلام والسكون

وتهمسون

«الى اللقاء»

مقتل صبي

الموت في الميدان طن

الصمت حط كالكنف

واقبلت ذبابة خضراء

جاءت من المقابر الريفية الحزينة

ولولبت جناحها على صبي مات في المدينة

فما بكت عليه عين!

والموت في الميدان طن

العجلات صقرت، توقفت

قالوا: ابن من؟

ولم يجب احد

فليس يعرف اسمه هنا سواء!

يا ولده!

وعندما القوه في سيارة بيضاء

حامت على مكانه المخضوب بالدماء

ذبابة خضراء!!

هجرى السم الزعاف

(١) فديتك ليس لي عنك انصراف ولا لي في

الهوى منك انتصاف

(٢) وصالك عندي الشهد المصفى وهجرى

عندي السم الزعاف

(٣) وقائلة متى عنها تسلى فقلت لها اذا

شاب الغداف

(٤) اطوف بقصرك في كل يوم كأن لقصركم

خلق الطواف

(٥) ولو لا حبكم للزمت بيتي ففى بيتي لى

الراح السلاف

(٦) انا العبد المقر بطول رقوليس عليك من عبد

خلاف

حزمة ظل معتم

ح. صياحي

كان السلطان طاغية ذا قرنين، اشترط على

الحلاق ان يحبس سر القرنين في كل

عمليات الحلاقة حتى الموت.. كان الحلاق

ذكياً وكتوماً ممتازاً خوفاً من ارقد سيف يمتد

في الظلمة ويعلم صمتاً حضارياً..

متقناً.. كنا صغاراً نعيش الرغبة في القصة

عدسة تصوير تسجل ادق الاشياء

المجذوبة.. والجلدة كانت في كل جملة

تحبس كلمات.. وبحزن يتدفق غيضاً،

تابعت الجلدة قصتها حتى ضاق الصدر

وعظم الغيظ ولم يبق متسعاً في الصدر

يحفظ ذاك السر فقرر ان يذهب نحو زاوية

احدى الاهوار.. اخذت الجلدة نفساً

عميقاً.. سكنت.. حزنت ثم اغرودقت

عينها بالدمع وهى تشير بيدها باتجاه

(الهور).. وهناك فى الظلمة حيث

الصمت والوحدة وسط القصب المتناثر افرغ

السر المكتوم.. اعلن.. كرد.. فى جملة

جبل مختصرة.. اسكندر ذو القرنين..

اسكندر ذو القرنين.. حتى افرغ صدره

واصبح خفيفاً ثم رجع واستلقى برغد كامل

وحتى الصباح حين افاق على صوته يملئ

كل سماء حارته وقد صدر من الغضب الذى

قصه الاطفال توأ وصنعوا منه الناي فشاع

الخبر وظل الناي ينقل حزن الحلاق ويفضح

سر اسكندر ذى القرنين.

ضاق صدرى واحتدمت كلمات فى

رأسى فبحث عن مكان الودبه.. انتفس..

اخرج.. اصرخ بكاء صدرى صوراً.. افرغ

ما فى رأسى من الوان العتمة.. الصور

الباردة كالموت وكل الكلمات المضطربة دون

سخرية احد.

خفت من سخرية نيرون فى قبر وهو

يسمع صيحات صداها تعلو حريق روما..

وقهقهة اطلقها ممتدة صفراء.. بعد ان حكم

عليها بان تكون امنة لا يسمع فيها صوت غلّة

واطبق على سطح الارض كل طبقات الكون

لتذهب بسكون مطلق ابدى.

فكرت قليلا فوجدت ان الفارق بينى

وبين نيرون الاسطورى انى لا املك قدرة

حتى فى هدم بيوت الرمل او حرق اضعف

مخلوقات الارض.. فتداعت كل الاشياء

حزمة ظل معتم يرسم احرف اسم طرده كل

الاسماء فمسكت امام الاسم بقبضة اسنان.

شفتان يعصرها غضب يتلوع وسط حبال

مشنقة الموت.. فراح الاسم يتراجع يصارع

حريق صدرى وتمرد كل الاشياء.. واوشكت

احرقه تطلق مع كل اثار الحرب.. لو لا

اعتراض حكاية جدتى حينما ارادت ان

تفضفض ما فى صدرها ونحن صغار لا

نتسلى الا باساطير قالت: كان يا ما كان..

فى سالف العصر والاوان: حلاق وسلطان.

كونى كما انت!!

عادل السكرانى

(٧) اخشى وتخشين والاعراف تجرئنا

الى الشتات وهذا الود للبدد

(٨) اخشى وتخشين والاعراف تدفنا

صبيّ حزين فى لحدين للأبد!

(٩) يا ثورة الروح فى روحى وفى جسدى

يا ثورة الجسم فى جسمى وفى خلدى

(١٠) كونى حياة أكن روحا لها أبداً

تصارع الموت والاعراف ذى ييدى

(١١) كونى صراعاً اكن كفاً له ابداً

تطيح بالظلم بالاحقاد بالعقد

(١٢) كونى كما انت لا تخشين من أحد

كونى كما انت لا تخشين من أحد!

(١) عصفت كالريح فى روحى وفى جسدى

وصرت لى خلدأ ينساب فى خلدى

(٢) تخشين من عرف اهليك الذين قضوا

ان يقتلوا فيك عشق الروح والجسد

(٣) تخشين تخشين والاعراف تنهل من

دمع المحبين يا خوفى على ولدى!

(٤) خوفى على ولدى المسجون فى جسدى

خوفى عليك على حبي على رغدى

(٥) خوفى على شوقى على نرقى!

خوفى على امل اعدده لغدى!

(٦) خوفى على املى المسجون فى خلدى

خوفى على حلمى الشادى من الكمد

الفن والادب

شعرات من التراث

ابو تمام

هو حبيب بن اوس الطائي وكنيته ابو تمام ولد في الشام ونشأ وترعرع في مصر. كان قوى الحافظة قرأ كتب الحكمة اليونانية فاتسعت ثقافته. كان واسع الخيال يسمو احياناً الى اعلى الاجواء ثم يتحدر منها بأيات من الشعر البديع، كان مولعاً بالنطق والأخذ بالادلة العقلية والغريب من الكلام. يعتمد الصنعة والبديع ولا سيما الطباق ولكنه لم يتصل بسوى المعتصم منهم. مات في خلافة الواثق وهو وال لبريد الموصل. اكثر شعره في المدح والثناء وله ديوان شعر طبع في بيروت سنة ١٨٨٩ نماذج من شعره:

الحبيب الاول

نقل فؤادك حيث شئت من الهوى بالحب

الا للحبيب الاول

كم منزل في الارض يألفه الفتوح حنينه ابدأ

لاول منزل

***

قال في الوعظ والحكم:

من لى بانسان

من لى بانسان اذا اغضبته وجهلت كان

الحلم رد جوابه

واذا طربت الى المدام شربت من اخلاقه

وسكرت من ادابه

وتراه يصغى للحديث بقلبه وبسمعه ولعله

أدرى به

وقال في الغزل:

اعطاك دمعي جبهة فشكا فؤادك وجده

حملت نفسك في الهويما لا تطيق فهذه

يا شامتاً بي إذ رأى هجر الحبيب وصدّه

لا تشمتن! فانه مولى يعذب عبده

وله قصيدة عصماء يرثي بها محمد بن

حميد الطوسي والى الموصل والذي قتل سنة

٨٢٩ للميلاد على يد بابك الخرمي. ولكم

ايات منها:

كذا فليجل الخطب ولينقذ الامرقليس

لعين لم يفض ماؤها عذر

توفيت الامال بعد محمداصبح في شغل

عن السفر السفر

وما كان إلا مال من قل ماله وذخر المني

امسى وليس له ذخّر

وما كان يدري من بلا يسر كفه اذا ما

استهلته انه خلق العسر

فتى كلما فاضت عيون قبيلة دماً ضحكت

عنه الاحاديث والذكر

فتى مات بين الطعن والضرب ميتة تقوم

مقام النصر إن فاته النصر

وما مات حتى مات مضرب سيفه من

الضرب واعتلت عليه القنا السمر

ابوذيات

إهنا يلئ عليك الذمّع ينهال

دمه والحيل يوم اب ينهال

حياتك من على تراب ينهال

وياهم من تهيله تمن عليه

سيد سلمان البوشوكه

موجر من عظم فرگاك و دعيت

سقيم او عندك الدلال و دعيت

نشرت كقین للمعبود و دعيت

يحفظك يا شريك العگل ليه

عبد الجاسم الاصبحي

هفته نامه شورا فارسی - عربی ،
سال اول شماره نهم - ۸ صفحه
شبه ششم اسفند ۱۳۷۹ هـ شمسی
قیمت ۶۰ تومان

شہادت حضرت
جواد الاثمہ (ع) را بہ
ہمہ شیعیان و
پروان آن امام
تسلیم می گویم

٢ صنف

مدیر کل کار و امور اجتماعی استان خوزستان:

حدود ۲۶۶ هزار بیکارجویی کار در استان وجود دارد

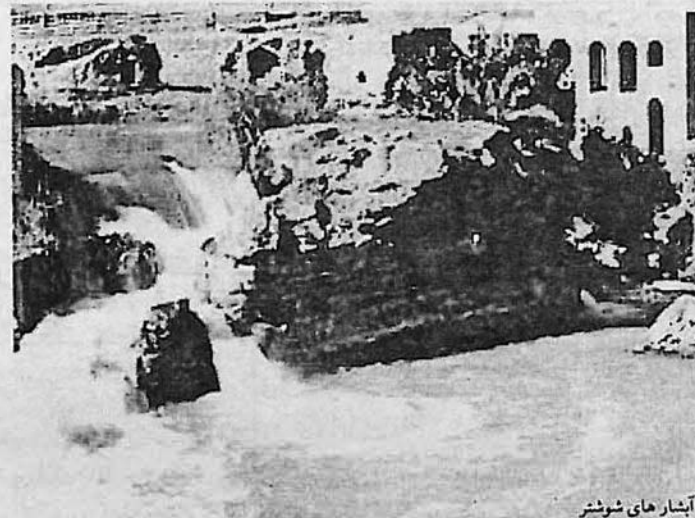
با ۱۹۰ میلیارد تومان سرمایه گذاری درمسجدسلیمان
بلندترین سد خاکی ایران ساخته شد

امكان تولید
۳۷۰۰ میلیون
کیلووات
ساعت انرژی متوسط
سالانه فراهم
خواهد شد.

به گفته مجری این
طرح منافع حاصل از
در همین صفحه

خواهد شد.
به گزارش روابط
عمومی شرکت توسعه
منابع آب و نیروی
ایران
مهندس زحمتکش،
مجری طرح سد و
نیروگاه سبیلما (گلرنگر)
در این باره گفت: این

عملیات
ساختمانی بدنه و
سرریز سد مسجد
سلیمان موسوم
به «گدارلندر» که
بلندترین سد خاکی
ایران به حساب می آید
خاتمه یافت و این سد
به زودی رسماً افتتاح

آبشار های شوشتر

انگلیس و بزرگترین سرمایه گذاری خارجی پس از انقلاب اسلامی

پتروشیمی از ایران به خارج از کشور صادر شده که ۲۲۰ میلیون بیش از سال گذشته است.

این روزنامه همچنین به نقل از بی بی و شل نوشته است، برخی از مسوولان ایرانی نظر داده اند که شرکت های خارجی می توانند اکثریت سهام را در این طرح ها داشته باشند.

طرح‌های پتروشیمی کشورمان اشاره کرده و در این گزارش نوشته است: «شرکت ملی پتروشیمی NPC که یک مجموعه دولتی ایرانی می‌باشد اظهار داشته که مذاکرات بابی پی و شل برای ساخت و گسترش دومجمع بزرگ می‌تواند منجر به بزرگترین سرمایه‌گذاری خارجی از زمان پیروزی انقلاب اسلامی در ۱۹۷۹ شود».

روزنامه فایننشال تایمز چاپ لندن در شماره اخیر خود به مذاکرات ایران با شرکت انگلیسی بریتیش پترولیوم و شرکت انگلیسی - هلندی شل پیرامون سرمایه گذاری مشترک در

١٥٨٠

تکثر قومی و فرهنگی و توسعه همه جانبه

بیش از ۹۵ درصد از کشورهای جهان دارای جمعیتی نامتجانس از نظر قومی، دینی و فرهنگی هستند. این واقعیت باعث شده است که اندیشمندان اجتماعی و سیاسی مسأله تکثر قومی و فرهنگی را در صدر جدول اهتمامهای خود قرار دهند. یکی از مسائلی که در همین راستا مورد توجه این اندیشمندان قرار گرفته است این است که چگونه میتوان از تکثر فرهنگی به عنوان عاملی برای رشد و بالندگی یک جامعه بهره گرفت؟ و عبارتی دیگر نسبت میان مقوله تکثر قومی و فرهنگی و توسعه همه جانبه چیست؟ درک اهمیت اندیشه ورزی پیرامون این موضوع در کشورهای پیشرفته به درجه ای رسیده است که دستگاههای اجرایی خاصی برای برنامه ریزی در این زمینه تأسیس شده اند. در سوئد وزارت تأسیس گردیده، که تمام وظایف آن حول محور تلاش برای رسیدن به جامعه ای همگرا و هممنوا متمرکز گردیده است. این وزارت را «وزارت تکامل» نام نهاده اند. یکی از نویسندگان روزنامه الاهرام مصر در یادداشتی به تاریخ ۱۲ سپتامبر ۲۰۰۰ ریان دیدار و گفتگویی خود را با خانم «اولریکا میسنگ» بدینگونه بیان میکند: «... در خلال سفر خانم اولریکا میسنگ وزیر تکامل کشور سوئد به مصر، در یک ضیافت شام در کنسولگری سوئد در اسکندریه، از او پرسیدم: باجه هدفی وزارت تکامل، آنهم در کشور پیشرفته ای مثل سوئد، تشکیل شده است؟ مگر در کشورتان بیم اختلافات داخلی دینی یا نژادی دارید که خود را ناجازات تشکیل چنین وزارتی یافتند؟... پاسخ او برای من قانع کننده بود او گفت: ما در سوئد تا گذشته نزدیک، الگوی کم نظیری در جهان بودیم از این جهت که در طول مدت ۱۲۰۰ سال در هیچ جنگی درگیر نشده ایم... از تجانس قومی ویژه ای برخوردار بوده ایم... بعد از جنگ جهانی دوم جمعیت هموطنان قومیتهای دیگر به ۴۰۰ هزار نفر رسید، در جامعه خود متوجه سه شکاف شدید، شکاف میان هموطنان سوئدی با قومیتهای مختلف، شکاف ناشی از پسمانده های فرهنگ کهن بویژه در نابرابری اجرت زنان و مردان برای یک کار واحد، و شکاف میان نسل نو نوسل قدیم... و بنابراین ضروری دیدیم که وزارتی برای برنامه ریزیهای فرهنگی و اقتصادی و در راستای پرکردن خلأ

شورا

خبرنگار افتخاری می پذیرد
اهواز: ۵۲۵۱۷۳
تهران: ۶۴۲۵۴۴۸

تسلیم

درگذشت جانگداز مرحوم شادروان
مختار جهانگیر تلوری رئیس دانشکده ملائانی
نشگاه شهید چمران را به دانشگاهیان و
هیئتگان خوزستان تسلیت عرض می‌نمایم.

مدیر مسئول و هیأت تحریریه هفته نامه شورا

تسلیت

غم درگذشت یار و عزیز دانشگاهی
مرحوم شادروان دکتر جهانگیر تلوری را به تمام
فرهیختگان خوزستان تسلیت عرض نموده و از
خداوند متعال برای آن مرحوم علو درجات و برای
خانواده گرامی ایشان صبر و اجر جزیل
خواهانیم .
نمایندگان اهواز در مجلس شورای
اسلامی - حمید کهرام ، جاسم
شدیدزاده ، محمد کیانوش راد

آگهی مناقصہ

سازمان پارک ها و فضای سبز شهر اهواز در نظر دارد موارد ذیل را به اشخاص و شرکتهای حقیقی و حقوقی واجد شرایط که دارای سابقه و تجربه کافی هستند واگذار نماید، لذا از متقاضیان شرکت در مناقصه دعوت می شود از زمان درج این آگهی به مدت یک هفته نسبت به دریافت اسناد از دبیرخانه سازمان پارکها واقع در کیان پارس -

- ۱- تأمین انواع نشای گل فصلی بهاره مورد نیاز در سال ۸۰
- ۲- تأمین انواع نهالهای گیاهی یک ساله مورد نیاز در سال ۸۰
- ۳- تأمین انواع نهالهای گیاهی دو ساله مورد نیاز در سال ۸۱
- ۴- تأمین انواع نهالهای گیاهی سه ساله مورد نیاز در سال ۸۲

روابط عمومی و امور بین الملل شهرداری اهواز

از چهارگوشه

همایش «بررسی نظام مدیریت مشارکتی» در مسجد سلیمان برگزار شد

همایش «بررسی گسترش طرح نظام مدیریت مشارکتی» چهارشنبه سوم اسفندماه در مسجد سلیمان برگزار شد.

در این همایش مشاور عالی وزیر نفت گفت: با اجرای نظام مشارکت در مدیریت شاهد یک جهش بزرگ در عرصه صنعت نفت و دیگر عرصه هادر سطح کشور خواهیم بود. مهندس «فریور باتمانقلیچ» افزود: نظام مشارکت در مدیریت یک سیستم مدیریت پیشرفته جهانی است و در بیش از ۵۰ کشور جهان به اجرا درآمده است. وی هدف از اجرای این طرح را مشارکت دادن کارگران، مدیران و مهندسان کشور در جهت ارایه پیشنهاد برای بهتر تولید کردن محصولات دانست و گفت: در هر شرکتی که نظام مشارکت، پیشرفت کند یک رشد و پیشرفت صحیح بوجود می آید. باتمانقلیچ اعلام داشت: اعتقاد من این است که راه نجات مملکت همین است که رئیس جمهور و تمام مدیران کشور و وزرا به نظام مشارکت اهمیت بدهند و از مدیران بخواهند این نظام را به اجرا بگذارند.

کعابی خواستار روشن شدن وضعیت بازارچه های مرزی آبادان و خرمشهر شد

عضو شورای شهر آبادان خواستار روشن شدن وضعیت بازارچه های مرزی آبادان و خرمشهر و میزان نفع آن برای مردم این دو شهرستان شد. محمد کعابی با اعلام این مطلب گفت در دو سال گذشته ۱۸ میلیون دلار از این دوشهر مجوز صادرات و در چارچوب بازارچه های مرزی انجام شده است و این امتیاز بعنوان رونق اقتصادی و ایجاد تسهیلات برای مردم آبادان و خرمشهر بوده است که متأسفانه مسئولین مربوطه بدون پاسخگویی در دو سال گذشته بر ما و مردم معلوم نکرده اند این بازارچه ها چه نفعی برای آبادان و خرمشهر دارند. کعابی گفت سؤال مالز استاندار خوزستان این است که تاکنون مزایای بازارچه های مرزی برای این دوشهر چه بوده است و چرا پول های نفت از صادرات باید در شرکت توسعه فراگیر خوزستان که زیر نظر استانداری است جمع شود و اضافه کرد ظاهراً بنا بر مردم این دو شهر از بازارچه سالانه کالا خریداری نمایند که متأسفانه تمام این شرح وظایف بازارچه ها در حاله ای از ابهام برای مردم قرار دارد.

ر سرمایه گذاری شرکت قطری در ماهشهر

یک شرکت قطری در بنادر عباس و ماهشهر تا سقف ۲۷ میلیون دلار سرمایه گذاری می کند.

به گزارش خبرنگار اقتصادی ایستنا، یادداشت تفاهم مربوط به این سرمایه گذاری میان مسئولان شرکت الساریه قطر و سازمان بنادر و کشتیرانی ایران در تهران به امضا رسید. احمد الهاشمی، رئیس شرکت الساریه قطر به هنگام امضای این یادداشت تفاهم گفت: مبلغ سرمایه گذاری این شرکت در ایران، طی مدت ۵ تا ۷ سال از محل عواید حاصل از خدمات ارایه شده، متعلق به جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

نمایشگاه کتاب سوسنگرد گشایش یافت

یک نمایشگاه کتاب، دوشنبه در کتابخانه عمومی شهید چمران شهرستان سوسنگرد گشایش یافت. رئیس اداره ارشاد اسلامی دشت آزادگان گفت: در این نمایشگاه ۱۲ هزار جلد کتاب با سه هزار و ۵۰۰ عنوان در زمینه های دینی، علوم، تاریخ، ادبیات فارسی، داستانی، قصه کودکان، فلسفی، جغرافیایی و غیره عرضه شده است. هیچ اقدام عملی برای رفع آلودگی تالاب شادگان صورت نگرفته است

به رغم انعکاس وسیع آلودگی زیست محیطی تالاب بین المللی شادگان در رسانه های گروهی کشور متأسفانه تاکنون هیچ اقدام عملی در زمینه رفع این آلودگی صورت نگرفته است به گفته فرماندار شادگان موضوع نشت مواد نفتی در تالاب بین المللی شادگان که اواخر تابستان امسال روی داد در جلسات شورای بهداشت شهرستان و استان مطرح شد ولی به رغم پیگیری ها و مکاتبات فراوان و بخش گزارش از این فاجعه زیست محیطی در صدا و سیما نه تنها هیچ اقدام عملی در این باره صورت نگرفته بلکه هنوز مشخص نیست مسئولیت رفع این آلودگی بر عهده چه کسی است آقای فردی مکاتبات بی رویه و وعده های غیر عملی را برای رفع مشکل زیست محیطی تالاب شادگان بی فایده اعلام و پیشنهاد کرد برای این مسئله جلسه ای با حضور مسئولان استان و کشور تشکیل شود. گفتنی است تالاب بین المللی شادگان با چهارصد هزار هکتار و سعت به لحاظ رتبه ششمین تالاب کشور و بیست و دومین تالاب بین المللی است که یک سوم پرندگان شناخته شده در جهان را در خود جای داده است.

عزیزی: حدود ۲۶۶ هزار بیکارجویی کار در استان وجود دارد

طبق آمار بانک اطلاعاتی استان خوزستان حدود ۲۶۶ هزار بیکارجویی کار ثبت نام شده در مراکز کار و وجود دارد.

«جان محمد عزیزی» مدیرکل کار و امور اجتماعی خوزستان شنبه در جلسه شورای اشتغال استان افزود: ۶۱ درصد از افراد جویای کار خوزستان مجرد و ۳۹ درصد آنها متأهل می باشند و همچنین ۸۴ درصد آنها مرد و ۱۶ درصد زن هستند.

وی گفت: با توجه به آمار موجود نرخ مشارکت زنان نسبت به دیگر استانهای کشور کمتر می باشد. شش درصد از بیکاران این استان را افراد بالای دیپلم و ۲۶ درصد آنها را افراد دیپلم و بقیه را افراد زیر دیپلم تشکیل می دهند.

بنابه اظهار وی، ۵۶ درصد افرادی که فاقد هرگونه مهارت فنی و حرفه ای هستند تشکیل می دهند.

استاندار خوزستان نیز در این جلسه گفت: استفاده از خدمات پیمانکاران (بخش خصوصی)، بویژه پیمانکار محلی بهترین نسخه حل مشکل بیکاری در استان خوزستان می باشد.

«عبدالحسن مقتدایی» افزود: در تمام دنیا امروزه اشتغال در بخش دولتی آنچنان مفهومی ندارد و بیشتر اشتغال و سرمایه گذاری در بخش خصوصی انجام می گیرد.

وی گفت: هر پیمانکاری که توانایی انجام کار داشته باشد از آن پشتیبان می شود.

بنابه اظهار وی، افرادی که در بخش خصوصی کار می کنند باید امنیت شغلی داشته باشند و از آنها حمایت شود.

.....

طرح آمارگیری جامع مراکز فرهنگی در استان خوزستان آغاز شد

همزمان با سراسر کشور طرح آمارگیری جامع مراکز و مکانهای فرهنگی در استان خوزستان، از روز دوشنبه اول اسفندماه آغاز شد.

محمد رسولی، مسوول این طرح در خوزستان در گفت و گو با ایرنا اظهار داشت: در این طرح کلیه اماکن فرهنگی، هنری، تاریخ، مذهبی، تفریحی از جمله کتابخانه ها، استخرها، سالنهای نمایش و... آمارگیری شده و پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده، میزان و نوع

محرومیت مناطق مختلف کشور برای برنامه ریزی دقیق اجرا می شود.

وی گفت: همچنین با اجرای این طرح اطلاعات دقیق و درستی از امکانات نیروی انسانی، ابزاری، تجهیزاتی، ساختمانی و تاسیساتی مراکز فرهنگی بدست می آید.

به گفته وی، در این طرح پرسشگران با مراجعه به مراکز فرهنگی در این استان، نوع مجوز، مساحت، سال تاسیس و دیگر اطلاعات مراکز را در پرسشنامه ها ثبت خواهند کرد.

خوزستان قهرمان کاراته ایران

در این پیکارها که با حضور ۲۲ تیم در سالن قدس اهواز برگزار شد تیم خوزستان به مقام اول (کمیته تیمی) دست یافت و تیم های نیروهای مسلح تهران و آذربایجان غربی به ترتیب دوم و سوم شدند. همچنین در قسمت کمیته انفرادی، کاراته کاران خوزستانی در این اوزان عناوین نخست را کسب کردند: وزن ۶۰ کیلوگرم: سیروس شجرات، وزن ۷۵ کیلوگرم: فرهاد میناپور، وزن ۸۰ کیلوگرم: مجتبی موسوی، باضافه ۸۰ کیلوگرم: مهدی معصومی.

استاندار خوزستان: علل شکست فوتبال خوزستان باید بررسی شود

استاندار خوزستان گفت: علل شکست تیمهای فوتبال خوزستانی در مسابقه های فوتبال قهرمانی دسته های اول و دوم باشگاههای ایران، جام آزادگان، باید بررسی و مشخص شود.

«عبدالحسن مقتدایی» که بعد از ظهر روز شنبه در جلسه شورای ورزش استان خوزستان سخن می گفت، افزود: به همین منظور لازم است اداره کل تربیت بدنی استان خوزستان، هیاتی را از افراد بیطرف مامور رسیدگی به این مساله کند. وی گفت: از رئیس فدراسیون فوتبال خواهم تا ایشان نماینده ای در این هیات داشته باشد. استاندار خوزستان اضافه کرد: این طور نباید فکر کرد که تیم و امکانات مربوط، ارث شخصی است. همانطور که افتخارات، یک مجموعه استانی به حساب می آید، شکست ها نیز همین گونه است و باید علل آن مشخص شود. استاندار خوزستان گفت: در این بررسی باید روحیه بازیکنان، مدیریت تیمها، تماشاگران و شرایط مسابقه مدنظر قرار گیرد تا معلوم شود، عیب کاردر کجا بوده است.

مسابقات قهرمانی پرورش اندام خوزستان

مسابقات قهرمانی پرورش اندام خوزستان با شرکت ۱۲ تیم از شهرهای آبادان، خرمشهر، اهواز، رامهرمز، شادگان، سر بندر و شوشتر در سالن ورزشی کوثر آبادان برگزار گردید که در پایان نفرات زیر عناوین برتر را کسب کردند: - وزن ۶۰ کیلوگرم: بهنام شفیع ثاب (آبادان)

- وزن ۶۵ کیلوگرم: مهدی بهمنش (رامهرمز) - وزن ۷۰ کیلوگرم: حسین ذاکری (سر بندر)

- وزن ۷۵ کیلوگرم: داود گاه سفر (اهواز) - وزن ۸۰ کیلوگرم: مصطفی یوسفی (آبادان)

- وزن ۸۵ کیلوگرم: سید مهدی مولوی (آبادان) - وزن ۹۰ کیلوگرم: رضا حمیدپور (اهواز)

- وزن ۹۰ کیلوگرم: مهران شاه غریب (آبادان).

خانه تکانی در صنعت نفت

تیم فوتبال باشگاه صنعت نفت آبادان برای فصل آینده خود یک خانه تکانی تیمی انجام خواهد داد. شنیده های ماحکی از آن است که این باشگاه از هم اکنون چند بازیکن خود را در لیست فروش قرار داده است، که آنها می توانند با دریافت رضایتنامه از باشگاه صنعت نفت به هر باشگاهی که مایل باشند نقل مکان کنند. مربی این تیم قصد دارد چند بازیکن جوان و پرنرزی را برای جایگزینی به تیم خود آورده و ضمن کاهش معدل سنی تیم، قدرت حرکتی آنرا تا حد زیادی افزایش دهد.

الو شورا

۰۲۱-۶۴۲۵۴۴۸ - ۶۴۲۱۳۹۵

* از اهواز تماس می گیرم. اینجانب نشریه شما را، یک نشریه خوب محلی می دانم. شماره اخیر دارای ضعفهایی بود. اگر مشکلی وجود دارد، بیان کنید شاید ما بتوانیم به شما کمک کنیم و شما را یاری رسانیم.

* با سلام، به کلیه دست اندرکاران و زحماتشان نشریه شما را تشکر می کنم. از شماره اخیرتان کمی گله دارم. در قسمت فارسی خبر «دومین نمایشگاه کتاب در استان خوزستان» دو بار چاپ شده بود، لطفاً بیشتر دقت کنید.

* از اهواز: دوست داریم که از بخش عربی نشریه شما بیشتر استفاده کنیم. اگر ممکن است از ادبیات عربی محلی بیشتر استفاده کنید.

شورا: تذکر شما در بخش عربی مدنظر قرار گرفته است.

* از مسجد سلیمان: لطفاً از گویش های دیگر منطقه نیز، در نشریه استفاده کنید. فکر می کنم یکی از کاستی های نشریه همین موضوع می باشد.

شنیده ها و گفته ها

* شنیده شده است که موضوع انتقال پادگانهای خوزستان، به خارج از این استان در جلسه جمعی از نمایندگان خوزستان با شمشانی وزیر دفاع، مورد بررسی قرار گرفته است.

همچنین شنیده شده است که قرار است، هیاتی از طرف مقام رهبری برای بررسی مساله پادگانها در آینده به خوزستان سفر کند.

* گفته می شود، قرار است هفته آینده هیاتی متشکل از جاسم شدیدزاده و محمد باقر ذاکری نمایندگان اهواز و قوچان، برای تقدیم نامه رئیس مجلس به سعدون حمادی، رئیس مجلس عراق به آن کشور سفر کنند.

* گفته می شود بحث افزودن یک روز تعطیلی به تعطیلات عید فطر در کمیسیون اجتماعی مجلس مطرح شده و به تایید نمایندگان، برای طرح در صحن علنی نرسیده است.

* گفته می شود انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز با ارسال نامه ای به رئیس قوه قضائیه از عدم حضور ایشان در دانشگاه جهت شرکت در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان انتقاد کرد. این انجمن در نامه اش به آیت...، شاهرودی خواستار ابهام زدایی از پرونده قتل ها و بررسی ادعاهای گنجی حول این پرونده شده است. همچنین در این نامه خواسته شده است که برای اجرای عدالت در موضوع انتخابات مجلس ششم در تهران علاوه بر محاکمه تاج زاده، آیت... جتی دبیر شورای نگهبان نیز به دادگاه فراخوانده شود. انتقاد به بازداشت و احضار اصلاح طلبان و فعالان جنبش دانشجویی و انتقاد از پاسخ رئیس قوه قضائیه به نامه نمایندگان مجلس از دیگر موضوعات این نامه می باشد. همچنین این انجمن در پایان نامه خود نسبت به تبلیغات زیاد برای انجام سفر رئیس قوه قضائیه به خوزستان انتقاد کرده است.

تکثر قومی و فرهنگی و توسعه همه جانبه

ادامه از صفحه اول

های یاد شده تأسیس کنیم تا به یک جامعه متکامل و همنا برسیم.

همچنین کانادا نیز بر خود نام نظام موزاییک فرهنگی نهاده است، و از اینکه قومیت های مختلف آن در کمال همناوبی و همگرایی، و با حفظ «خود ویژگی» های هر قومیت: در کنار هم زندگی میکنند: برخورد می بالد و خلاصه آنکه تنوع فرهنگی و قومیتها را منبعی برای رشد و بالندگی کشور خود به شمار می آورد.

واقعیت آنست که در کشور ما تاکنون به مساله تعدد قومی و فرهنگی توجه شایسته ای نشده است در صورتیکه، تنوع قومی ایران را اگر با معیارهای جامعه مدنی بنگریم و شرایط مناسب برای رشد فرهنگی قومیتها و گفتگوی فرهنگی میان آنها را بوجد آوریم، خواهیم دید که تاکنون از چه منبع سرشاری برای رشد و توسعه فرهنگی غافل بوده ایم.

دو زبانگی و تاملی پیرامون آن

علی صلح جو

به قوانینی دست یافت که یادگیری زبان دوم را هر چه آسانتر و پربارتر سازد.

بطور کلی توانایی دوزبانگی در تمامی افراد طبیعی و سالم وجود دارد. منتها بر سر این مسأله که چه شرایطی شخص را آسانتر و بهتر به دوزبانگی کامل می‌رساند، بحث است. عده‌ای از جمله لنه برگ معتقد به «دوران حساس زبان آموزی» هستند که سالهای قبل از بلوغ و عمدتاً تا ده سالگی را در بر می‌گیرد. اینان معتقدند که ساختمان مغز انسان طوری است که تنها در این دوره توانایی کامل برای یادگیری یک یا دو زبان را دارد و پس از این سن نمی‌توان زبانی را در حد زبان مادری آموخت. به بیان دیگر، کسانی که زبان دوم را بعد از سالهای بلوغ می‌آموزند، چه در شرایط طبیعی و غیرطبیعی، به دوزبانگی همپایه دست پیدا نخواهند کرد. آنها می‌گویند مغز انسان بعد از سالهای بلوغ انعطاف کافی برای پذیرش مواد زبانی را ندارد و بنابراین هر چند در معرض آن قرار گیرد، نمی‌تواند، همچون کودک، آنها را بگیرد و به کار ببرد. عده‌ای دیگر، از جمله رفتارگرایان، این نظر را که بزرگسالان نسبت به خردسالان توانایی کمتری در فراگیری زبان دارند می‌پذیرند، منتها این ناکفایتی را نه ناشی از سن، بلکه ناشی از پدیده تداخل می‌دانند. مطابقت نداشتن ساختمان زبانها با یکدیگر، در سطوح گوناگون آوایی، واژگانی، نحوی و معنایی، موجب می‌شود که در جریان زبان آموزی عناصری از زبان اول همواره خود را در مسیر یادگیری زبان دوم ظاهر سازند و از این طریق در روند یادگیری زبان همچون مزاحم عمل کنند. هواداران گروه اخیر بزرگترین مانع بر سر راه یادگیری زبان دوم را زبان اول می‌دانند.

واقعیت این است که هر دو این عوامل (سن و تداخل زبانی) در یادگیری زبان دوم مؤثرند. اصولاً این دو عامل ملازم یکدیگرند، بدین معنا که هر قدر سن شروع یادگیری زبان بالاتر باشد، زبان اول در ذهن فراگیرنده بیشتر رسوخ کرده است و در نتیجه امکان تداخل زبانی، و در واقع تحمیل زبانی، از جانب زبان اول نسبت به زبان دوم بیشتر است. البته عوامل فرعی دیگری از قبیل نگرش فرد نسبت به آن زبان خارجی نیز، در این جریان مؤثر است.

امروزه برنامه ریزان آموزشی و زبانی در مناطق چند زبانه کمک فراوانی از یافته‌های زبانشناسی در زمینه دوزبانگی دریافت می‌کنند. از آنجا که ایران سرزمینی است که در آن اقوام گوناگون با زبان مادری مختلف زندگی می‌کنند، و از طرفی هر یک از آنها به هنگام ورود به نظام آموزشی ایران می‌بایست با زبان فارسی روبرو شوند، پرداختن به مسأله دوزبانگی و آموزش و پرورش دوزبانه اهمیتش نمایان است.

رژیم گذشته برای ریشه کن کردن بیسودی فرصت کافی داشت، اما به هنگام سقوط ۷۰ درصد بیسواد به جا گذاشت. برای حل این مشکل لزوم برخورد واقع بینانه و علمی با مسائل فرهنگ قومی ایران بیش از هر زمان به چشم می‌خورد. بنابراین، اگر چه پدیده دوزبانگی می‌تواند از جنبه‌های روانشناختی و زبانشناختی صرف مورد بررسی قرار گیرد، از آنجا که جنبه قومی آن در حال حاضر می‌تواند یکی از مسائل قومی باشد، در این مبحث بیشتر از دید قوم‌شناختی به آن نگرسته می‌شود.

علل چندزبانگی ایران

یکی از مهمترین علتهای چندزبانگی در ایران موقعیت جغرافیائی آن است. احتمال اینکه در یک ناحیه کوچک چند زبان وجود داشته باشد، بسیار کمتر

دو زبانگی عبارتست از موقعیتی که در آن شخص برای برقراری ارتباط با دیگران از دو زبان یا بیشتر به طور متناوب (بسته به موقعیتهای خاص) استفاده می‌کند. چنین حالتی را دو زبانگی و چنین کسی را دو زبانه می‌نامند.

دو زبانگی را بر حسب نوع پیدایش و نسبت تسلط شخص دو زبانه بر هر یک از آن زبانها به انواع مختلف تقسیم می‌کنند. چنانچه شخص دوزبانه از طریق غیر از آموزش دو زبانه شده باشد، چنین حالتی را دو زبانگی طبیعی نامند. این موقعیت در اجتماعات که به دلایلی دو زبان در آنها رایج است و یا در مورد افرادی که زبان مادری آنها با زبان محیط اجتماعیشان فرق دارد، پیش می‌آید. به طوری که آنها مجبورند برای ایجاد ارتباط با افراد خانواده یک زبان و برای ارتباط با دوستان و همکاران خود زبانی دیگر را به کار گیرند. مانند اغلب خانواده‌های اقلیت زبانی در ایران که در تهران سکونت گزیده‌اند. دو زبانگی غیر طبیعی یا دوزبانگی مصنوعی حالتی است که در آن شخص زبان دیگری غیر از زبان مادری خود را از طریق آموزش یاد می‌گیرد. این حالت برخلاف دو زبانگی طبیعی، ارادی است و شخص آگاهانه تصمیم می‌گیرد زبان مزبور را یاد بگیرد.

بطور کلی می‌توان گفت که دو زبانگی طبیعی از دو زبانگی مصنوعی به دو زبانگی واقعی (مسلط بر دو زبان در ابعاد گوناگون) نزدیکتر است.

این امر بدین دلیل است که در دو زبانگی غیر طبیعی یا مصنوعی به هیچوجه نمی‌توان موقعیتی را برای فراگیرنده زبان فراهم کرد که از هر لحاظ شبیه موقعیت شخص در محیط طبیعی آن زبان باشد. البته همانطور که گفته شد، این حکم را که دو زبانه طبیعی بر هر دو زبان مسلط تر است تا دو زبانه مصنوعی، تنها بطور کلی می‌توان ابراز کرد، زیرا عوامل دیگری که مهمترین آنها سن فراگیرنده می‌باشد، در این جریان دخالت دارند. بدین معنا که به هیچوجه نمی‌توان گفت میزان یادگیری شخص بزرگسال که مثلاً دو سال در محیط یک زبان خارجی قرار می‌گیرد (شرایط طبیعی) از میزان یادگیری کودک ۷ ساله‌ای که در همین مدت یک زبان خارجی می‌آموزد (شرایط مصنوعی) بیشتر است. به عبارت دیگر اگر چه این ادعا درست است که شرایط طبیعی فراگیری زبان بمراتب مناسب تر از شرایط مصنوعی زبان آموزی است، با این همه عامل سن می‌تواند با تأثیر خود این امر را جبران کند. از لحاظ تسلط بر هر دو زبان، دو زبانگی را به دو زبانگی همپایه و دو زبانگی ناهمپایه تقسیم می‌کنند. در دو زبانگی همپایه، شخص بر هر دو زبان در تمام ابعادش، تسلطی تقریباً یکسان دارد، در حالیکه در دو زبانگی ناهمپایه، اگر چه هر دو زبان را می‌داند، تنها بر یکی از آنها مسلط است. در دو زبانگی همپایه شخص برای هر یک از زبانها (زبان مادری و زبان دوم یا زبان خارجی) نظامی ساخته و پرداخته، بدون ارتباط و تداخل در یکدیگر، در ذهن خود دارد، به طوری که می‌توان گفت هر یک از این نظامها آنچنان از یکدیگر مستقلند که شخص، بسته به موقعتهای مربوط، توانائی اندیشیدن در هر یک از آنها را داراست.

بر عکس در دو زبانگی ناهمپایه، شبح زبان غالب (زبان مادری) همواره بر روی زبان دوم سنگینی می‌کند و شخص دوزبانه گرایش دارد مفاهیم زبان دوم را از کانال دستور واژگان زبان اول بگذراند و سپس درک کند. بر خلاف دو زبانگی همپایه که درک مفهوم در آن مستقیم و بلاواسطه است، در اینجا درک معمولاً از طریق واسطگی زبان اول صورت می‌گیرد.

دو زبانگی همپایه و ناهمپایه را تقریباً می‌توان منطبق بر دوزبانگی طبیعی و مصنوعی دانست. زیرا، چنانکه بقیه شرایط مهیا باشد، کسی که از طریق طبیعی دوزبانه می‌شود، دوزبانه همپایه خواهد شد.

بحثهای زیادی در بین زبانشناسان و روانشناسان زبان وجود دارد، مبنی بر اینکه مکانیسم فراگیری زبان در کودک چگونه است و از این رهگذر چگونه می‌توان

پیاده رو و نقش فراموش شده آن

یوسف صالحی سلمی

با اختراع ماشین و وارد شدن آن به زندگی انسانها و حرکت آن در معابر و گذرگاههای شهری، ابتدا هیچ گونه تغییری در گذرگاهها وجود نیامد و اتوموبیلها و مردم پیاده با هم از معابر استفاده می‌کردند و مسئله جداسازی و اختصاص فضاهای خاصی برای آنها در بین نبود. ولی امروز زمان و با ازدیاد اتوموبیل این نیاز محرز گردید که مسیر حرکت هر کدام باید مشخص شود. پس گذرگاهها و خیابانها با در نظر گرفتن حرکت ماشین و عابر پیاده در سلسله مراتب شهری و فضای جغرافیائی شهر بوجود آمد.

در ایران از زمان مظفرالدین شاه که اولین اتوموبیل وارد کشور شد بیش از ۱۰۰ سال می‌گذرد، و طی این مدت با افزایش اتوموبیل این اختراع مؤثر در تغییر کالبدی و فیزیکی شهری، نقش خود را حمل و نقل مسافر و بار بیش از پیش باز نموده و فضای شهری را دگرگون و به نوعی تابع خود کرده است.

با افزایش جمعیت، افزایش شهرنشینی نیز پدیدار گشت و تراکم جمعیت شهری، مخصوصاً در شهرهای بزرگ معضل بزرگی را بوجود آورد که ناشی از عدم شهر گرائی و تبعیت از شهرنشینی است. در گذرگاهها و خیابانها هردو متحرک (اتوموبیل و پیاده‌ها) به حریم حرکتی یکدیگر تجاوز نموده و باعث هرج و مرج در سطح خیابانهای شهر گردیده و حتی این معضل به شهرهای کوچک نیز کشیده شده است.

اگر بخواهیم کمی بادیات کارشناسی و میدانی به این موضوع پردازیم، به عواملی دخیل و مؤثر زیر بر می‌خوریم که عبارتند از:

۱- عدم وجود فرهنگ حرکت در پیاده‌رو: در این خصوص باید گفت فرهنگ استفاده از پیاده رو به دو مطلب باز می‌گردد، یکی آموزش و یادگیری در محیط خانواده و دیگری آموزش در سطح مدارس و محیط اجتماعی و آشنائی با قوانین شهری یعنی شهرگرا بودن اشخاص نه شهرنویزی و شهرنشینی آنها.

۲- عدم معبر توسط دست فروشان: این مشکلی است که بر اثر کمبود شغل‌های دائمی و نیز ضعف اقتصادی افراد دارای شغل کم درآمد بوجود می‌آید و به نوبه خود حاصل ازدیاد و تراکم جمعیت، مهاجرت و عدم ایجاد اشتغال در جامعه می‌باشد.

۳- عدم ترافیک توسط پیش‌خوان مغازه‌ها: در این خصوص باید گفت که متأسفانه کسبه و مشاغل تعمیرگاهی با قراردادن اجناس و وسائل تعمیری در پیاده رو به حق و حقوق پیاده‌ها بی‌توجه هستند. بنابراین لازم است حدمجازی برای پیش‌خوان مغازه‌ها به تصویب برسد و دستگاه مدیریت شهری بطور مداوم بر آن نظارت داشته باشد چراکه این به مسئله عدم معبر توسط دست فروشها دامن زده می‌شود.

۴- عدم ترافیک بودن و هم سطح بودن پیاده‌روها: سالیهای متداری است که اولیای امر در ساخت و شهری یعنی شهرداریها و ادارات مسکن و شهرسازی به ایر ب بی توجه و آرایه فراموشی سپرده‌اند. در بعضی از خیابانها پیاده‌روها و منازل و مغازه‌ها حتی ساختمانهای دولتی بدون ضابطه و دلیل (گاهی دلیل آن را بآبگرفتگی خیابان اعلام می‌کنند) با ساختمانها یا اطراف اختلاف سطح فاحشی دارند و این مسئله تا حدود زیادی حرکت عابری را در پیاده‌روها مختل می‌کند.

۵- حفاریهای مداوم: حفاری پیاده‌روها توسط ارگانهای خدمات رسانی شهری با یکدیگر و بخصوص با مدیریت شهری هماهنگی نداشته لازم است با شهرداری که در حال حاضر مرجع خدمات رسانی به شهر می‌باشد یک هماهنگی کلی صورت گیرد و حفاری بیشتر در ساعات خلوت انجام و سریعاً پر و مرمت شود.

۶- پارک اتوموبیلها در پیاده رو: این مسئله نیز به عدم احترام به حق و حقوق دیگر شهروندان توسط بعضی اشخاص بازمی‌گردد و اینکه فرق خیابان و توقفگاه را با پیاده رو تشخیص نمی‌دهند. که در این رابطه لازم است ابتدا از طریق رسانه‌های خبری بخصوص رادیو و تلویزیون افراد خاطی ارشاد شوند و سپس از طرف راهنمایی و رانندگی با آنها برخورد قانونی شود تا نظم و انضباط حاکم گردد.

عواملی که ذکر شد، مشکلاتی را بوجود می‌آورد که پیامدهای زیانبارتری را بدنبال دارد که از آنجمله به سرازیر شدن خیل عظیمی از مردم پیاده به خیابانها و در نتیجه کندی حرکت اتوموبیلها و افزایش مصرف سوخت و گرم شدن هوای این گونه خیابانها، تصادف اتوموبیلها با یکدیگر و پیاده‌ها، هرج و مرج در سطح خیابانها، بوجود آمدن جرمهای خیابانی، دزدی و سرقت، عدم امکان تعقیب مجرمان توسط نیروهای انتظامی، کشیده شدن بساط دست فروشها به سطح خیابانها، تلف شدن پول و وقت مردم، بوجود آمدن بیمارهای مختلف روانی، زشت و نااهنجار نشان داده شدن فضای خیابانها و چهره کالبدی شهر و... می‌انجامد.

بنابراین در این نوشتار سعی شده تا کارگزاران محترم مدیریت شهری به این معضل بیشتر توجه نموده و در جهت رفع آن هرچه زودتر چاره‌اندیشی کنند چرا که در آینده بر مشکلات ناشی از آن افزوده خواهد شد.

* دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای شهری و روستائی

جهانی شدن، غرب و روشنفکران عرب

در گفت وگو با اندیشمند فلسطینی، دکتر هشام شرابی

ترجمه از مسلم اریحی

* تعریف شما از پدیده «جهانی شدن» چیست؟

هشام شرابی: شاید راه درست تر در تعریف این مفهوم، جدا کردن دو شکل آن است: نخست جهانی شدن که حاصل انقلاب ارتباطات است، و دیگری جهانی شدن آنگونه که به زبان سیاست خارجی ایالات متحده (آمریکا) بازگو می شود. جهانی شدن در مفهوم نخستین، عبارتست از رخدادهای فرهنگی، اقتصادی و برآمده از پیشرفتهای فناوریانه در سطح جهانی می باشد. جهانی شدن در مفهوم دومین در حوزه اقتصاد سیاسی واقع است و عبارت است از تأکید بر بازار آزاد و تولید و گردش نظام سرمایه داری، ایالات متحده نیز در این خصوص بر مسند قدرت تکیه زده و بر بخش های وسیعی از اقتصاد جهانی جنگ انداخته است. از جمله منطقه خاور میانه و به طور عام جهان عربی.

* آیا می توان گفت جهانی شدن (جهانگرایی) در شکل و صیغه سیاسی آن، گونه ای دیگر از همان نظم نوین جهانی است؟

جهانی شدن در شکل سیاسی آن، در واقع عرصه نزاعی است که ممکن است میان ایالات متحده آمریکا و روسیه، یا میان ایالات متحده و چین روی دهد. جهانی شدن در مفهوم سیاسی آن، باز ممکن است نزاعهایی را در خود جهان عرب سبب شود.

* آیا ما در قبال جهانی شدن در شکل سیاسی آن، باید موضعی تدافعی و مواجهه گر اتخاذ کنیم؟ و آیا می توان بین دو شق فرهنگی و سیاسی جهانی شدن جدائی افکند؟

بله، جدا کردن آن دو ممکن است. نسبت به شق فرهنگی آن باید گفت بسیار مشکل و سخت است که موضع رویارویی اتخاذ کرد. مگر از طریق بستن درها و دریچه های فکری، فرهنگی و اجتماعی. و این امر مطلقاً شدنی نیست. چرا که جهان درهای خود را باز کرده است و فرد به یار رادیو و تلویزیون و رسانه های دیگر می تواند از هر نقطه عالم با تمام نقاط دیگر ارتباط برقرار کند. اما نسبت به شق سیاسی جهانی شدن، وضعیت کاملاً متفاوت است و حتماً باید مواجهه و مقابله ای در کار باشد.

* با توجه به تسلط و سیطره جهانی شدن (جهانگرایی) اولویت بندی کنونی روشنفکران در جهان عرب چگونه می باشد؟

شرابی: وظیفه کنونی روشنفکران تبیین آن چیزی است که در عرصه های مختلف جامعه (عرصه های فکری سیاسی، اقتصادی و اجتماعی) رخ می دهد: نقش ساحت فرهنگی و روشنفکران این است که تحلیلگر تمام این رخدادهای مرتبط با فکر و فرهنگ، دیگر آنکه ناقد باشند. چرا که تحلیل و تفسیر پدیده ها به تنهایی کافی نیست. همانگونه که دانستن و فهمیدن فرهنگهای دیگر کافی نیست و حتماً باید دیدگاه و نظرگاه خاص به خود داشته باشیم. و ارزشهایی باید داشته باشیم تا از طریق آنها به فرهنگهای دیگر بنگریم. اینجاست که نقش و اهمیت روشنفکران انتقادی (نقدی) تجلی می یابد.

* آیا می توان گفت نقش و وظیفه روشنفکرانی که در داخل جهان عرب زندگی می کنند با آن روشنفکرانی که در خارج آن هستند، متفاوت است؟ اولویت های کاری روشنفکران عرب مقیم

آمریکا و غرب چه می باشد؟ اولویت های روشنفکران عرب اینجا و آنجا، البته متفاوت است. روشنفکران عربی که در غرب زندگی می کنند از آزادی فکری بسیار بیشتری برخوردار هستند. جوامع غربی عموماً جوامعی با نشاط و نقادی و دارای چیزهای بی شماری هستند که ممکن است آن چیزها در جوامع عربی ممنوع باشد، تابو عبور از خط قرمز به شمار آید. از اینجا اهمیت برگزاری و برپائی همایش ها و دیدارهای روشنفکران عرب داخل و خارج روشن می شود. این دیدارها و همایش ها دیدگاهها را به هم نزدیک می کند و

باعث می شود مسائل اساسی مشترکی در صدر اولویت های کاری آنان قرار گیرد.

* ولی شما در مورد اولویت های روشنفکران عرب مقیم خارج توضیح ندادید. آیا اولویت آنان آشنا کردن غرب با رنجهای موطن خویش است یا فراهم کردن ارتباط با غرب؟

آشنا کردن و آگاهی دادن به غرب یکی از فعالیتهای روشنفکران را شکل می دهد. برای مثال روشنفکران فلسطینی جهت آشنا کردن غربیان با مسئله فلسطین و روشنفکران عرب جهت آشنا کردن آنان با مسائل جهان عرب تلاش زیادی انجام می دهند. اولویت های روشنفکران مقیم غرب در حوزه های فرهنگ، اجتماع و سیاست، در دو دغدغه جهان عرب داشتن و پرداختن به تمام مشکلاتی است که ملت های عرب با آن مواجهند.

* در خلال صحبت های تان گفتید که ما از مسئله غرب گذر کرده ایم. آیا این بدان معناست که روشنفکران عرب مقیم غرب مسئله ارتباط با دیگری پشت سر نهاده اند. یا اینکه هنوز چیزی از آن مسئله باقی مانده است؟

دیگری یعنی غرب. این مسئله کماکان به قوت خود باقی است. به لحاظ سیاسی و اقتصادی، غرب - بخصوص آمریکا از طریق اسرائیل و از راه بسط نفوذ اقتصادی خود در منطقه خلیج فارس مرتکب لغزش و خطاهایی شده و می شود. غرب دست به اقداماتی می زند که یاد آور دوران امپریالیسم و استعمار است. وقتی می گوئیم امپریالیسم نوین غرب یعنی همین (خلق) کشوری اشغالگر بنام اسرائیل و بسط نفوذ و سلطه گری آمریکا بر شرق جهان عرب.

پایگاه های نظامی که آمریکا پس از پایان جنگ جهانی اول از مغرب تا خلیج (فارس) مستقر کرده بود، دوباره و به شکلی دیگر نمایان شده است. البته این بار با هزینه خود کشورهای منطقه و به بهانه برقراری صلح و دفاع از امنیت این کشورها. ملت های عرب را به دامان ابرقدرتی می اندازند که این ابرقدرت پشتیبان و حامی اسرائیل در اشغال سرزمین ماست. این تناقض و دوگانگی عمیق اجازه پذیرفتن غرب را نمی دهد. مگر آنکه این نزاع پایان یابد و بتوانیم سیر سلطه جوئی آمریکا و اسرائیل را متوقف سازیم و بتوانیم به مشابه جوامع و کشورهای مستقل از زیر یوغ این سلطه هارهایی یابیم.

* از جنگ دوم خلیج (فارس) نام بردید. پاره ای بر این باورند که گفتمان عربی بعد از این جنگ در مقایسه با دوره بعد از شکست سال ۱۹۶۷ تغییرات بیشتری را به خود دیده است. شما گفتمان عربی کنونی را چگونه می بینید؟

گفتمان عربی هنوز گفتمانی مبهم و با تناقض های بسیار است. مفاهیم «امت اسلام»، «امت عرب» و «کشور-ملت» سه مفهوم اساسی هستند که دلالت های آنها در گفتمان سیاسی، گفتمان اجتماعی و گفتمان اخلاقی - فلسفی، دارای تناقضات جدی و اساسی است: آیا من مسلمانم و باید احساس قوی (ملی) را از یاد ببرم که مرا به امت عربی ربط می دهد؟ آیا من یک ملی گرای عربم و باید وضعیت کشورم را از یاد ببرم و دست از علایق دینی ام بکشم؟ اینها همه، تناقضاتی اساسی است که نمی توان به آنها پرداخت مگر در فضائی علنی، باز و فارغ از هر گونه قید و بند و ملاحظه کاری. بدون آزادی مطلق فکر و اندیشه - آنگونه که روشنفکران غربی از آن برخوردارند - گفتمان عربی ای که روشنفکران با تمامی علایق و نظرات گوناگونشان، آنرا می سازند، نمی تواند گفتمانی واضح، شفاف و مؤثر باشد. اگر از آزادی ای این چنینی همچنان محروم بمانیم، ابهام ها و تناقضات نیز همچنان به قوت خود باقی خواهد ماند.

* مسئله دموکراسی در جهان عرب را چگونه می بینید؟

دموکراسی مسئله ای اساسی است. امروزه بکارگیری این مفهوم فکر و اندیشه رایج و موجود را با دردسر مواجه می کند. باید دموکراسی را در حیطه واقعیت های زیستی مان تعریف کنیم. امروزه هر کدام از کشورهای عربی: سوریه، عراق، مصر، لبنان و... واقعیت ها و مسائل و مشکلات خاص خود را دارد. دیگر در امکان روشنفکران نیست و نباید که بخواهند تنها از دریچه یکتانگری به امت عرب به مسائل آن کشورها بپردازند. گرچه اتحاد امت عرب آرزوی همه ماست، اما بنا بر این باید راهکارهایی جداگانه جستجو کرد آنگاه مشکل را در سطح عام (امت عربی) بررسی کرد. اگر گفتمان بین ما شکل بگیرد که قوام و اساس آن: آزادی زنان، آزادی احزاب و تحزب در جامعه، آزادی مطبوعات و پاس داشتن حقوق بشر باشد می توانیم جامعه ای واقعاً دموکراتیک را بسازیم نه آنگونه که آمریکائیان ادعا دارند که با تأسیس پارلمان و برگزاری انتخابات نظام خود به خود دموکراتیک می شود. دموکراسی همانگونه که ذکر کردم باید بر پایه بنیادهای واضح و روشنی قوام بگیرد.

مکاتب سیاسی

ابسولوتیسم

(Absolutism)

عبارت انگلیسی به معنای «کامل و مطلق» می باشد و ابسولوتیسم در واقع به معنای حکومت مطلقه و بی قید و شرط یک نفر بر جامعه می باشد. حکومت های سلطنتی و نظام های پادشاهی بهترین نمونه های ابسولوتیسم در طول تاریخ هستند. در این تفکر، حاکم فعال ما یشاء است و حقوق و قدرت و اختیاراتش کاملاً نامحدود می باشد. در واقع زمامدار جامعه حق دخالت و تصرف در جان و مال اعضای جامعه را دارد. این تفکر در قرون ۱۷ و ۱۸ میلادی چنان پر و بال گرفت که حتی کلیسا و اشراف هم یارای ایستادگی در برابر آن را نداشتند. توجه به این نکته ضروری است که نخستین بذره های ابسولوتیسم در قرن ۱۵ میلادی و توسط پاپ پاشیده شد. بدین ترتیب که وی نخستین سلطنت سیاسی و روحانی را تشکیل داد و در ادامه راه و تفکر وی بود که بعدها قدرت مطلقه سلطنت حالت رسمی و طبیعی پیدا کرد. توجیه پاپ و طرفدارانش در آن زمان این بود که اصولاً پاپ به صورت الهی و آسمانی حق سلطنت سیاسی و روحانی و حکومت بر مردم را دارد. تفکر هواداران حکومت پاپ و کلیسا این بود که: «محال است بتوان قدرت اعظم و سلطه ای را که برای حکومت بر جامعه لازم است، به خود جامعه واگذار کرد و باید به شخصی سپرد که در رأس جامعه قرار دارد». در عین حال گاهی اوقات لفظ ابسولوتیسم برای گروهها و تشکیلاتی که در رأس جامعه قرار می گیرند و به صورت مطلق بر امور مردم حاکم می شوند، نیز به کار می رود. ابسولوتیسم یا حکومت مطلقه در واقع نوع و حالت خاصی از توتالیتریسم است که مانند همه تفکرات استبدادی دیگر، رنگ و لعاب مشخصی از ماکیاولیسم به خود گرفته است. شاید هم این از طبیعی ترین خصوصیات انسان است که به دنبال قدرت نامحدود است و همین امر موجب ظهور و بروز اشکال مختلف تفکرات و حکومت های تمامیت خواه می گردد.

حامد شعجایی باغبینی

هفته نامه **شورا** «فارسی - عربی»
سیاسی، فرهنگی، اجتماعی
صاحب امتیاز و مدیرمسئول:

حمیدرضا صالحی

زیر نظر شورای سردبیری

دفتر اهواز - انتهای خیابان سلمان

فارسی - بعد از بزرگراه آیت الله

بهبهانی - کوچه شهید

محمود صالحی - پلاک ۱۹۲

تلفن: ۵۲۵۱۷۳

دفتر تهران - انتهای بلوار کشاورز -

خیابان دکتر قریب - پلاک ۵۶ -

واحد ۴

تلفاکس: ۶۴۲۵۴۴۸ - ۰۲۱